

پیمان بلند مدت

❖ طراحی، تولید یا ساخت یک دارایی
منفرد قابل ملاحظه یا

❖ ارائه خدمات (یا ترکیبی از داراییها یا خدمات)
و

❖ زمان تکمیل پیمان در دوره های مالی
متفاوت.

پیمان مقطوع

پیمانکار

با یک مبلغ مقطوع برای کل پیمان،

یا

یک نرخ ثابت برای هر واحد موضوع پیمان،

توافق میکند.

A.M

3

پیمان امانی (پیمان با حق الزحمه مبتنی بر مخارج)

مخارج قابل قبول یا مشخص شده در متن پیمان

و

درصد معینی از مخارج مزبور یا

حق الزحمه ثابتی

به پیمانکار پرداخت شود.

A.M

4

تجزیه و ترکیب پیمانها

بکارگیری استاندارد باید برای هر پیمان به طور جداگانه، مگر:

❖ پیمان بلند مدت از چند بخش جداگانه تشکیل شده و عملکرد هر بخش به مثابه پیمانی جداگانه باشد.

❖ گروه پیمانهای که به عنوان یک پیمان واحد تلقی گردد.

A.M

5

مخارج تحمل شده پیمان

الف . مخارج مستقیم پیمان

کار مستقیم، مواد اولیه مصرفی، استهلاک، اجاره ماشین آلات و تجهیزات و...

ب . مخارج مشترک بین پیمانها

حق بیمه، مخارج غیر مستقیم طراحی، سربار پیمان و مخارج استقراض مرتبط با پیمانها

ج . سایر مخارج

مخارج اداری و عمومی و مخارج توسعه که به موجب مفاد پیمان مشخصاً قابل مطالبه از کارفرماست.

A.M

6

مخارجی که در مخارج تحمل شده منظور نمی شوند

الف . مخارج مرتبط با فعالیت آتی پیمان

مواد و مصالحی که تا کنون در پیمان استفاده نشده اند

و

ب . مبالغ پرداختی به پیمانکاران دست دوم

قبل از انجام کار مندرج در پیمان فرعی

A.M

7

درآمد پیمان

❖ مبلغ مورد توافق مندرج در پیمان

❖ تغییر در میزان کار پیمان

❖ ادعا

❖ دریافتهای تشویقی

A.M

8

توانایی برآورد ماحصل پیمان به گونه ای قابل اتکا

باید سهم مناسبی از درآمد پیمان
(باتوجه به میزان تکمیل پیمان در
تاریخ ترازنامه) و مخارج کل پیمان به
ترتیب به عنوان درآمد و هزینه شناسایی
شود.

A.M

11

اندازه گیری قابل اتکای ماحصل پیمان

وجود تمام شرایط زیر در پیمانهای مقطوع :

الف . اندازه گیری در آمد پیمان به گونه ای قابل اتکا،

ب . محتمل بودن جریان ورود منافع اقتصادی،

ج . تشخیص مخارج مربوط به پیمان و اندازه گیری آن به
گونه ای قابل اتکا و

د . اندازه گیری درصد تکمیل پیمان در تاریخ ترازنامه به
گونه ای قابل اتکا.

A.M

12

روش درصد تکمیل پیمان

الف . نسبت مخارج تحمل شده پیمان برای کار انجام شده تا تاریخ ترازنامه به کل مخارج برآوردی پیمان،

ب . ارزیابی کار انجام شده، یا

ج . نسبت مقدار کار انجام شده به کل کار پیمان.

A.M

13

مبلغ پیمان	مدت پیمان	تاریخ پیمان
۱۲۰۰	۴ سال	۱۳۹۶/۲/۱۲

مبالغ: میلیون ریال

سال	هزینه شناسایی شده پیمان	هزینه انباشته پیمان	درصد تکمیل	درآمد انباشته پیمان	درآمد پیمان	سود ناخالص پیمان	درصد سود ناخالص
۱۳۹۶	۳۵۰	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۴۲۰	۷۰	۳۵
۱۳۹۷	۳۰۰	۶۵۰	۶۵	۷۸۰	۳۶۰	۶۰	۳۰
۱۳۹۸	۲۵۰	۹۰۰	۹۰	۱۰۸۰	۳۰۰	۵۰	۲۵
۱۳۹۹	۱۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰	۲۰	۱۰
	۱۰۰۰				۱۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰

A.M

14

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۶	
۴۰۰	مخارج تحمل شده پیمان
۲۴۰	وجوه نقد(بانک)
۱۶۰	حسابهای پرداختی تجاری (بدهی به فروشندگان کالا و خدمات)

پایان سال ۱۳۹۶	
۳۵۰	بهای تمام شده پیمان (هزینه های شناسایی شده پیمان)
۵۰	پیمان در جریان پیشرفت (موجودی کالا)
۴۰۰	مخارج تحمل شده پیمان

A.M

15

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۶	
۳۰۰	وجوه نقد(بانک)
۳۰۰	پیش دریافتها(پیش دریافت از کارفرمای پیمان)

سال ۱۳۹۶	
۲۲۵	وجوه نقد(بانک)
۱۲۵	حسابهای دریافتی تجاری(طلب از کارفرمای پیمان)
۵۰	حسابهای دریافتی تجاری(سپرده حسن انجام کار-طلب از کارفرمای پیمان)
۲۵	حسابهای دریافتی تجاری(سپرده بیمه-طلب از کارفرمای پیمان)
۷۵	پیش دریافتها(پیش دریافت از کارفرمای پیمان)
۵۰۰	درآمد پیمان

A.M

16

شناسایی در آمد پیمان طی سال با توجه به میزان تکمیل پیمان

مبلغ پیمان	مدت پیمان	تاریخ پیمان
۱۲۰۰	۴ سال	۱۳۹۶/۲/۱۲

مبالغ: میلیون ریال

سال	شرح	کل مخارج پیمان	درصد تکمیل پیمان	درآمد پیمان	سود ناخالص پیمان
۱۳۹۶	هزینه های شناسایی شده پیمان (مخارج تحمل شده پیمان جهت کار انجام شده)	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۷۰
۱۳۹۷ به بعد	برآورد مخارج تکمیل پیمان	۶۵۰			
	کل مخارج پیمان	۱۰۰۰			

A.M

17

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۶	
۸۰	درآمد پیمان
۸۰	حسابهای پرداختی تجاری (مازاد صورت وضعیتها)

$$۴۲۰ - ۵۰۰ = -۸۰$$

در صورت وجود طلب از کارفرمای پیمان (بابت صورت وضعیتهای تأیید شده)، مازاد صورت وضعیتها تحت سرفصل حسابهای دریافتی تجاری به صورت کاهنده منعکس می گردد.

A.M

18

حسابهای دریافتی تجاری

هرگاه در خصوص قابلیت وصول مبلغ منظور شده در درآمد پیمان (طلب از کارفرمای پیمان)، ابهامی به وجود آید، مبلغ غیر قابل وصول (مطالبات سوخت شده) یا مبلغی که احتمال عدم بازیافت آن می رود (مطالبات مشکوک الوصول) به عنوان هزینه دوره (هزینه های اداری و عمومی) شناسایی می شود و تعدیل درآمد پیمان تلقی

نمی گردد.
19

A.M

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۷	
۵۰	مخارج تحمل شده پیمان
۵۰	پیمان در جریان پیشرفت (موجودی کالا)

سال ۱۳۹۷	
۲۸۰	مخارج تحمل شده پیمان
۱۷۰	وجوه نقد (بانک)
۱۱۰	حسابهای پرداختی تجاری (بدهی به فروشندگان کالا و خدمات)

A.M

20

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۷	
۳۰۰	بهای تمام شده پیمان (هزینه های شناسایی شده پیمان)
۳۰	پیمان در جریان پیشرفت (موجودی کالا)
۳۳۰	مخارج تحمل شده پیمان

A.M

21

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۷	
۹۴	وجوه نقد (بانک)
۳۵	حسابهای دریافتی تجاری (طلب از کارفرمای پیمان)
۲۴	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده حسن انجام کار - طلب از کارفرمای پیمان)
۱۲	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده بیمه - طلب از کارفرمای پیمان)
۷۵	پیش دریافتها (پیش دریافت از کارفرمای پیمان)
۲۴۰	درآمد پیمان

سال ۱۳۹۷	
۸۰	حسابهای پرداختی تجاری (مازاد صورت وضعیتها)
۸۰	درآمد پیمان

A.M

22

شاسایی درآمد پیمان طی سال با توجه به میزان تکمیل پیمان

مبلغ پیمان	مدت پیمان	تاریخ پیمان
۱۲۰۰	۴ سال	۱۳۹۶/۲/۱۲

مبالغ: میلیون ریال

سال	شرح	کل مخارج پیمان	درصد تکمیل پیمان	درآمد پیمان	سود ناخالص پیمان
۱۳۹۶	هزینه های شناسایی شده پیمان (مخارج تحمل شده پیمان جهت کار انجام شده)	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۷۰
۱۳۹۷	هزینه های شناسایی شده پیمان (مخارج تحمل شده پیمان جهت کار انجام شده)	۳۰۰	۶۵	۳۶۰	۶۰
۱۳۹۸ به بعد	برآورد مخارج تکمیل پیمان	۳۵۰			
	کل مخارج پیمان	۱۰۰۰			

A.M

23

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۷	
۴۰	حسابهای دریافتی تجاری (مبلغ قابل بازیافت پیمان)
۴۰	درآمد پیمان

$$۳۶۰ - (۲۴۰ + ۸۰) = ۴۰$$

A.M

24

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۸	
۳۰	مخارج تحمل شده پیمان
۳۰	پیمان در جریان پیشرفت (موجودی کالا)

سال ۱۳۹۸	
۵۶۰	مخارج تحمل شده پیمان
۴۳۰	وجوه نقد (بانک)
۱۳۰	حسابهای پرداختی تجاری (بدهی به فروشندگان کالا و خدمات)

مبلغ ۴۴ میلیون ریال از وجوه نقد پرداختی بابت پیش پرداخت به پیمانکار (دست دوم) می باشد که تا تاریخ ترازنامه مبلغی از آن هزینه نشده است.

A.M

25

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۸	
۵۴۶	بهای تمام شده پیمان (هزینه های شناسایی شده پیمان)
۴۴	پیمان در جریان پیشرفت (پیش پرداخت به پیمانکار دست دوم)
۵۹۰	مخارج تحمل شده پیمان

A.M

26

سال ۱۳۹۸	
۱۵۹	وجوه نقد (بانک)
۸۹	حسابهای دریافتی تجاری (طلب از کارفرمای بیمان)
۳۸	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده حسن انجام کار - طلب از کارفرمای بیمان)
۱۹	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده بیمه - طلب از کارفرمای بیمان)
۷۵	پیش دریافتها (پیش دریافت از کارفرمای بیمان)
۳۸۰	درآمد بیمان

پایان سال ۱۳۹۸	
۴۰	درآمد بیمان
۴۰	حسابهای دریافتی تجاری (مبلغ قابل بازافت بیمان)

27

شاسایی درآمد بیمان طی سال با توجه به میزان تکمیل بیمان					
مبالغ: میلیون ریال					
		تاریخ بیمان	مدت بیمان	مبلغ بیمان	
		۱۳۹۶/۲/۱۲	۴ سال	۱۲۰۰	
سال	شرح	کل مخارج بیمان	درصد تکمیل بیمان	درآمد بیمان	سود (زیان) ناخالص بیمان
۱۳۹۶	هزینه های شناسایی شده بیمان (مخارج تحمل شده بیمان جهت کار انجام شده)	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۷۰
۱۳۹۷	هزینه های شناسایی شده بیمان (مخارج تحمل شده بیمان جهت کار انجام شده)	۳۰۰	۶۵	۳۶۰	۶۰
۱۳۹۸	هزینه های شناسایی شده بیمان (مخارج تحمل شده بیمان جهت کار انجام شده)	۵۴۶	۹۲	۳۲۴	(۲۲۲)
۱۳۹۹	برآورد مخارج تکمیل بیمان	۱۰۴			
	کل مخارج بیمان	۱۳۰۰			

28

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۸	
۱۶	درآمد پیمان
۱۶	حسابهای پرداختی تجاری (مازاد صورت وضعیتهای)

$$۲۲۴ - (۳۸۰ - ۴۰) = -۱۶$$

در صورت وجود طلب از کارفرمای پیمان (بابت صورت وضعیتهای تأیید شده)، مازاد صورت وضعیتهای تحت سرفصل حسابهای دریافتی تجاری به صورت کاهشده منعکس می گردد.

A.M

29

زیانهای قابل پیش بینی

هر گاه انتظار رود که پیمان منجر به زیان گردد (کل مخارج پیمان از کل درآمد پیمان تجاوز کند)،

باید زیان مربوط، فوراً به عنوان هزینه دوره شناسایی شود.

A.M

30

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۸	
۸	بهای تمام شده پیمان (زیان قابل پیش بینی پیمان)
۸	سایر حسابهای پرداختنی (ذخیره زیان قابل پیش بینی پیمان)

$$۱۲۰۰ - ۱۳۰۰ = -۱۰۰$$

$$۷۰ + ۶۰ + ۱۰۰ = ۲۳۰ = \text{زیان قابل پیش بینی پیمان}$$

$$۲۳۰ - ۲۲۲ = ۸ = \text{ذخیره زیان قابل پیش بینی پیمان}$$

A.M

31

ذخیره زیان قابل پیش بینی پیمان

در صورتیکه ارزش زمانی پول با اهمیت باشد، مبلغ ذخیره (به عنوان بدهی بلند مدت) باید معادل ارزش فعلی مخارج مورد انتظار لازم برای تسویه آن تعیین گردد.

A.M

32

شاسایی در آمد پیمان طی سال با توجه به میزان تکمیل پیمان

مبالغ: میلیون ریال

مبلغ پیمان	مدت پیمان	تاریخ پیمان
۱۲۰۰	۴ سال	۱۳۹۶/۲/۱۲

سال	شرح	هزینه های شناسایی شده پیمان	بهای تمام شده پیمان	درصد تکمیل پیمان	درآمد پیمان	سود(زیان) ناخالص پیمان
۱۳۹۶		۳۵۰	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۷۰
۱۳۹۷		۳۰۰	۳۰۰	۶۵	۳۶۰	۶۰
۱۳۹۸		۵۴۶	۵۵۴	۹۲	۳۲۴	(۲۳۰)
۱۳۹۹	برآورد مخارج تکمیل پیمان	۱۰۴				
	کل مخارج پیمان	۱۳۰۰				

A.M

33

مبالغ انباشته پیمان در تاریخ ترازنامه

مبالغ: میلیون ریال

مبلغ پیمان	مدت پیمان	تاریخ پیمان
۱۲۰۰	۴ سال	۱۳۹۶/۲/۱۲

سال	کل مخارج تحمل شده پیمان	مانده مخارج	هزینه های شناسایی شده پیمان	زیان قابل پیش بینی	بهای تمام شده پیمان	درآمد انباشته پیمان
۱۳۹۶	۴۰۰	۵۰	۳۵۰	-	۳۵۰	۴۲۰
۱۳۹۷	۴۰۰+۲۸۰=۶۸۰	۳۰	۳۵۰+۳۰۰=۶۵۰	-	۶۵۰	۴۲۰+۳۶۰=۷۸۰
۱۳۹۸	۶۸۰+۵۶۰=۱۲۴۰	۴۴	۶۵۰+۵۴۶=۱۱۹۶	۸	۱۲۰۴	۷۸۰+۳۲۴=۱۱۰۴

A.M

34

مبالغ: میلیون ریال

سال ۱۳۹۹	
۴۴	مخارج تحمل شده پیمان
۴۴	پیمان در جریان پیشرفت (پیش پرداخت به پیمانکار دست دوم)

سال ۱۳۹۹	
۵۰	مخارج تحمل شده پیمان
۴۰	وجوه نقد (بانک)
۱۰	حسابهای پرداختی تجاری (بدهی به فروشندگان کالا و خدمات)

A.M

35

مبالغ: میلیون ریال

پایان سال ۱۳۹۹	
۸۶	بهای تمام شده پیمان (هزینه های شناسایی شده پیمان)
۸	سایر حسابهای پرداختی (ذخیره زیان قابل پیش بینی پیمان)
۹۴	مخارج تحمل شده پیمان

A.M

36

مبالغ: میلیون ریال	
سال ۱۳۹۹	
۱۶	وجه نقد (بانک)
۱۱	حسابهای دریافتی تجاری (طلب از کارفرمای بیمان)
۱۲	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده حسن انجام کار- طلب از کارفرمای بیمان)
۶	حسابهای دریافتی تجاری (سپرده بیمه- طلب از کارفرمای بیمان)
۷۵	پیش دریافتها (پیش دریافت از کارفرمای بیمان)
۱۲۰	درآمد بیمان
پایان سال ۱۳۹۹	
۱۶	حسابهای پرداختی تجاری (مازاد صورت وضعیها)
۱۶	درآمد بیمان

A.M

37

شاسایی درآمد بیمان طی سال با توجه به میزان تکمیل بیمان						
مبالغ: میلیون ریال						
		تاریخ بیمان	مدت بیمان	مبلغ بیمان		
		۱۳۹۶/۲/۱۲	۴ سال	۱۲۰۰		
سال	شرح	هزینه های شناسایی شده بیمان	بهای تمام شده بیمان	درصد تکمیل بیمان	درآمد بیمان	سود(زیان) ناخالص بیمان
۱۳۹۶		۳۵۰	۳۵۰	۳۵	۴۲۰	۷۰
۱۳۹۷		۳۰۰	۳۰۰	۶۵	۳۶۰	۶۰
۱۳۹۸		۵۴۶	۵۵۴	۹۲	۳۲۴	(۲۳۰)
۱۳۹۹		۸۶	۸۶	۱۰۰	۱۳۶	۵۰
		۱۲۸۲	۱۲۹۰		۱۲۴۰	(۵۰)

A.M

38

عدم توانایی بر آورد ماحصل پیمان
به گونه ای قابل اتکا

الف . درآمد باید تا میزان مخارج تحمل
شده (که احتمال بازیافت آن وجود دارد)
شناسایی شود، و

ب . مخارج تحمل شده پیمان در دوره
وقوع به عنوان هزینه شناسایی شود.

A.M

40

افشا در ترازنامه

الف. مبلغ قابل بازیافت (مازاد صورت وضعیتها)

ب. پیش دریافت

ج. پیمان در جریان پیشرفت

د. ذخیره زیان قابل پیش بینی

ه. مبلغ سپرده های کسر شده قابل استرداد
(سپرده حسن انجام کار و سپرده بیمه)

A.M

41

افشا در صورت سود و زیان

الف. درآمد پیمان

ب. بهای تمام شده پیمان (هزینه شناسایی شده پیمان طی دوره و زیان قابل پیش بینی شناسایی شده طی دوره)

A.M

42

افشا در رویه های حسابداری

الف. روش شناسایی درآمد پیمان

ب. روش تعیین میزان تکمیل پیمان

A.M

43